

ጽኑ መሠረት

ጸሐፊው፡ - ትሬቪር ምክኢልዌን

ተርጓሚው፡ - ጌቱ ግዛው

ክፍል ሁለት

ሁለተኛ መጽሐፍ

**LAPSLEY / BROOKS FOUNDATION, INC.
1701 N. GREENVILLE AVE. ST. 810
RICHARDSON, TEXAS 75081, USA**

**Copyright © 1996 by SIM, Addis Ababa, Ethiopia:
Originally published in English under the title of
BUILDING ON FIRM FOUNDATIONS, Copyright ©
1988 by New Tribes Mission, Sanford, U.S.A. All rights
reserved.**

ማውጫ

ትምህርት 22:-	እግዚአብሔር ይስሐቅን ሰጠ።	1
ትምህርት 23:-	እግዚአብሔር ያዕቆብን ሲመርጥ ዓላውን ግን ላይመርጥ ቀረ።	11
ትምህርት 24:-	እግዚአብሔር ዮሴፍን መራው፤ ጠበቀውም።	20
ትምህርት 25:-	እግዚአብሔር ዮሴፍን ከፍ አደረገው እስራኤልንም ወደ ግብፅ ወሰደ።	24
ትምህርት 26:-	እግዚአብሔር በግብፅ በባርነት የነበሩትን እስራኤላውያንን ጠበቀ።	29
ትምህርት 27:-	እግዚአብሔር፤ ሙሴን ሕዝቡን ነፃ እንዲያወጣ ጠራው።	35
ትምህርት 28:-	ሙሴና አሮን ፈርዖንን ገጠሙ። ፈርዖን አልታዘዝም አለ። እግዚአብሔር በግብፅ ላይ መቅሠፍት ላከ።	43
ትምህርት 29:-	የሞት መቅሠፍትን ማለፍ።	54
ትምህርት 30:-	እግዚአብሔር እስራኤልን በቀይ ባሕር ታደጋቸው።	64
ትምህርት 31:-	እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን መናና ውኃን ሰጣቸው።	73
ትምህርት 32:-	ለአሥርቱ ሕግጋት መሰጠት የተደረገ ዝግጅት።	79
ትምህርት 33:-	አሥርቱ ትእዛዛት።	88
ትምህርት 34:-	የማደሪያው ድንኳን።	107
ትምህርት 35:-	እግዚአብሔር የጥጃ ምስል በመሥራታቸው በእስራኤላውያን ላይ ፈረደባቸው።	118
ትምህርት 36:-	እስራኤላውያን ባለማመናቸው ምክንያት እግዚአብሔር ወደ ከነዓን እንዳይገቡ አደረገ።	124
ትምህርት 37:-	እግዚአብሔር፤ ለእስራኤላውያን ከዓለት ውኃ አፈለቀላቸው።	131
ትምህርት 38:-	እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ተስፋዪቱ ምድር ወሰዳቸው።	140
ትምህርት 39:-	እግዚአብሔር፤ በሳኦል ምትክ ዳዊትን መረጠ። እግዚአብሔር የቤተ መቅደሱን ሕንፃ ሥራ እንዲሠራ ሰሎሞንን መረጠ።	149
ትምህርት 40:-	እግዚአብሔር ዮናስንና ሌሎች ሰዎችን መልእክተኞቹ ይሁኑ ዘንድ መረጣቸው።	157
ትምህርት 41:-	ስለሚመጣው ነፃ አውጪ እግዚአብሔር የገባቸው የተስፋ ቃሎች።	166
ትምህርት 42:-	እግዚአብሔር፤ እስራኤልንና ይሁዳን ቀጣ፤ ነገር ግን ቅሪታዎችን ከባቢሎን ታደገ።	174

ትምህርት 22

የትምህርት ክፍል፡- ዘፍጥረት 21፡1-3፤ 22፡1-19

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር ይስሐቅን ሰጠ።

ይስሐቅ ከሞት ዳነ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እግዚአብሔር፤ ለአብርሃምና ለሣራ ልጅ እንደሚሰጣቸው የገባላቸውን ቃል ኪዳን ፈጸመ (21፡1-3)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ለ. እግዚአብሔር፤ አብርሃምን ልጁን ይስሐቅን እንዲሠዋለት ጠየቀው (22፡1፤ 2)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሐ. አብርሃም እግዚአብሔርን አመነ (22፡3-5)።

. ሰው፤ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

መ. ይስሐቅ ጠየቀ፤ አብርሃም መልስ ሰጠ (22፡6-8)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ሠ. አብርሃም ይስሐቅን አሰረው (22፡9፤ 10)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ረ. እግዚአብሔር በይስሐቅ ፈንታ በግ አዘጋጀ (22: 11-13)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሰ. አብርሃም፥ እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ በማመን በእግዚአብሔር ተደገፈ (22: 14-19)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

የትምህርት 21 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እግዚአብሔር፥ ለአብርሃምና ለሣራ ልጅ እንደሚሰጣቸው የገባላቸውን ቃል ኪዳን ፈጸመ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

አብርሃምና ሣራ ልጅ ሊወልዱ ከማይችሉበት ዕድሜ ላይ ቢደርሱም እንኳ እግዚአብሔር ወንድ ልጅን እንደሚሰጣቸው ተናገራቸው። በዚህ ጊዜ አብርሃም የ100 ዓመት ሰው ነበር። የሣራ ዕድሜ ደግሞ 90 ዓመት ነበር። ሣራ ልጅ አልወለደችም ነበር። ልጅ እንደምትወልድ እግዚአብሔር በነገራት ጊዜ ሣራ ሳቀች። በእርሷ ዕድሜ ልጅ መውለድ የማይቻል እንደሆነ ታውቅ ነበር።

ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለም። እግዚአብሔር የሚፈልገውን ነገር ሁሉ ያደርጋል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፥ ወንድ ልጅን ይሰጠው ዘንድ ለአብርሃም ቃል ከገባለት ብዙ ዓመታት አልፈዋል። ቢሆንም እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ አልዘነጋም፥ አሳቡን አልቀየረም። እግዚአብሔር በሰጠው ተስፋ መሠረት ሣራ ወንድ ልጅ ወለደች። አብርሃምና ሣራ ልጃቸውን ይስሐቅ ብለው ሰየሙት። ዘፍጥረት 21፡1-3 አንብብ።

በጊዜ ቅደም ተከተል ማሳያ ሠንጠረዥ ላይ፡- ይስሐቅ፥ ዔሳው፥ ያዕቆብ፥ ዮሴፍ የሚሉትን ስሞች አሳይ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር፥ ለአብርሃምና ለሣራ ልጅ ሊሰጣቸው እንደሚችል የወሰነበት ምክንያት እርሱ የሰዎች ሁሉና የነገሮች ሁሉ ፈጣሪ ስለሆነ ነው። እግዚአብሔር በሁሉም ሰፍራ ለሚገኙ ሰዎች ሕይወትን ሰጥቷል። ለእኛና ለእናንተ ቀደምት አባቶች ሕይወትን የሰጠ እርሱ ነው። ለእናንተና ለልጆቻችሁ ሕይወትን ሰጥቷል፥ ይህች ዓለምና በውስጧ ያሉት ነገሮች ሁሉ የእግዚአብሔር ናቸው።

ለ. እግዚአብሔር አብርሃምን ይስሐቅን ሠዋልኝ ሲል አዘዘው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ብዙ ዓመታት አለፉ፥ ይስሐቅም ወጣት ሆነ። በአባቱና በእናቱ ዘንድ ተወዳጅ ልጅ ነበር።

እግዚአብሔር ነፃ አውጪ ስለሆነው አዳኝ የሰጠው ተስፋ በሙሉ የሚፈጸመው በይስሐቅና በዝርያዎቹ በኩል እንደሚሆን አብርሃም ያምን ነበር።

አንድ ቀን እግዚአብሔር አብርሃምን ጩሮ ያልተጠበቀ አስችጋሪና ከባድ የሆነ ነገር ነገረው። እግዚአብሔር አብርሃምን አንድ ያልተለመደ ነገር እንዲያደርግ ጠየቀው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘፍጥረት 22፡1-2 አንብብ። እግዚአብሔር፥ አብርሃምን ሊፈትነው ፈለገ። ፈተናው ከእርሱና ከይስሐቅ የበለጠ የሚወደው ማንን እንደሆነ ለማረጋገጥ ነበር።

እግዚአብሔር፥ አብርሃምን ይስሐቅን ወስዶ እንዲሠዋለት ለማዘዝ ምን ሥልጣን ነበረው?

ከጐረቤትህ አንዱ ወይም ማንኛውም ሰው በሚሰትህ፥ በልጆችህ፥ በቤትህ፥ በእርሻ ቦታህ፥ ወይም በንብረትህ ላይ ምን ማድረግ እንዳለብህ ሊነግርህ ይችላልን? አይችልም። ለምን? ምክንያቱም የአንተ ናቸው። ባለቤታቸው አንተ እንጂ ሌላ ሰው አይደለም።

ይስሐቅ ታዲያ የአብርሃም ልጅ አልነበረምን? የአብርሃም ንብረት አልነበረምን? አብርሃም፥ በልጁ በይስሐቅ ላይ ሥልጣን አልነበረውምን? አዎ! ይስሐቅ የአብርሃም ልጅ ነበር። ነገር ግን ለይስሐቅ ሕይወትን የሰጠ ማን ነበር? ለአብርሃምና ለሣራ ይስሐቅን የሰጣቸው ማን ነው? እግዚአብሔር ነበር። ይስሐቅ የእግዚአብሔር ነበር።

ሕይወትን የሰጣችሁ ማን ነው? እግዚአብሔር ነው። ለሚስቶቻችሁ፥ ለልጆቻችሁና ለእንስሳቱ ሕይወትን የሰጠ ማን ነው? እግዚአብሔር ነው። በምድር ላይ ያሉ ነገሮችን ሁሉ የፈጠረ ማን ነው? ፀሐይን የፈጠረ፥ ቤታችንን ለመሥራት እንድንችል ዛፎች ይበቅሉ ዘንድ ያደረገ፥ እንድንመገባቸው አትክልትና ፍራፍሬዎች እንዲያድጉ ዝናብን የሚሰጥ ማን ነው? እግዚአብሔር ነው።

ለይስሐቅ ሕይወትን የሰጠ እግዚአብሔር ነበር። ለእያንዳንዱ ሰውና ለነገሮች ሁሉ ሕይወትን የሰጠ እግዚአብሔር ነው። ስለዚህ በነገሮች ሁሉና በሰዎች ሁሉ ላይ ሥልጣን አለው።

ሐ. አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ እንዲያሰኝና እንዲድን እምነት ያስፈልገዋል።

ለአብርሃም ምን ዓይነት አስደንጋጭና አስገራሚ ነገር ነበር! ምን ዓይነት ከባድ ፈተና ነው። አብርሃም ከይስሐቅና ከእግዚአብሔር የበለጠ የሚወደው ማንን ነበር?

እግዚአብሔር፥ ስለ ይስሐቅና ስለ ተስፋ ቃሎቹ የነበረውን አሳብ ለወጠን? አብርሃም፥ ይስሐቅን ከገደለው የእግዚአብሔር የተስፋ

ቃሎች እንዴት ሊፈጸሙ ነበር? እግዚአብሔር አሳቡን ቀየረን? ነፃ አውጪው የሚመጣው ከይስሐቅ ዘር እንዳይሆን እግዚአብሔር ውሳኔ አደረገን?

አብርሃም ይስሐቅን እንዲሠዋ ቢነገረውም እንኳ እግዚአብሔርን አልተጠራጠረም፤ ደግሞም አንዳችም ነገር አልጠየቀም። እግዚአብሔር እንደማይዋሽ ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር አንድ የተስፋ ቃልን ሰጥቶ አሳቡን ሊለውጥ እንደማይችል ያውቅ ነበር። በእግዚአብሔር በመታመን እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንደማይለውጥ አመነ።

መምህር ሆይ፡- የእግዚአብሔርን ታማኝነትና አደራ ጠባቂነት ከሰው ተለዋዋጭነትና ቃል አባይነት ጋር የሚያወዳድር በአካባቢው የሚታወቅ መግለጫ ስጥ።

አብርሃም፡ እግዚአብሔርን በመታዘዝ ይስሐቅን ቢገድልም እንኳ እግዚአብሔር ይስሐቅን ከሞት ያስነሣው እንደነበር አመነ። ይህ ለሰው የማይቻል ቢሆንም እንኳ እግዚአብሔር ሊያደርገው እንደሚችል ታመነ።

መምህር ሆይ፡- ዕብራውያን 11: 17-19 ተመልከት

አብርሃም አዳምና ሔዋን በዔድን ገነት ከነበራቸው ሁኔታ የተለየ አቋም ይዞ ነበር። በዔድን ገነት እግዚአብሔር ለአዳም እንዲህ ብሎት ነበር። «መልካምንና ክፉን ከማያስታውቀው ዛፍ አትብላ ከእርሱ በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህና»። ሰይጣን «አትሞቱም» ባላቸው ጊዜ ግን አዳምና ሔዋን ሰይጣንን አመኑ። የእግዚአብሔርን ቃል ስለተጠራጠሩ ሳይታዘዙ ቀሩ። አዳምና ሔዋን እግዚአብሔርን አላመኑም ነበር። አብርሃም ግን እግዚአብሔርን አመነ። እግዚአብሔር ቃሉን እንደሚጠብቅ አመነ።

አብርሃም በእግዚአብሔር ሰላመንና በእርሱ ስለተደገፈ እግዚአብሔር ሂድ ወዳለው ስፍራ ለመሄድ ወዲያውኑ ተዘጋጀ ዘፍ. 22: 3-5 አንብብ።

መ. ይስሐቅ ጠየቀ፡ አብርሃምም መልስ ሰጠ።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ እንዲያሰኝ እምነት ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 22:6-8 አንብብ። ይስሐቅ መሥዋዕትን ለእግዚአብሔር ለመሠዋት እንደሚሄዱ ያውቅ ነበር። ነገር ግን የሚሠዉትን በግ ለምን እንዳልያዙ አያውቅም ነበር። አብርሃም እግዚአብሔር እንዲያደርገው ያዘዘውን ነገር ለይስሐቅ አልነገረውም ነበር። አብርሃም፥ የመሥዋዕቱን በግ እግዚአብሔር እንደሚያዘጋጅ አምኖ ነበር። ዘፍጥረት 22:8 አንብብ።

ልናደርጋቸው ከምንችላቸው ነገሮች ሁሉ የላቀው በእግዚአብሔር ማመን ነው። የእግዚአብሔርን ቃል መስማት ብቻ አይረዳንም። የእግዚአብሔርን ቃል በልባችን በመቀበል በእርሱ መደገፍ አለብን።

አንድ ሰው ቢታመምና መድኃኒት ፍለጋ ወደ እኔ ቢመጣ ስለ መድኃኒቱ ጥቅምና ፈውስን እንዴት እንደሚያመጣ ብናገር ብቻ ይጠቅመዋልን? ስለ መድኃኒቱ መስማት ብቻ ፈውስን ሊያመጣ ይችላልን?

የእግዚአብሔርን ቃል መስማት ብቻ አይደለም። የእግዚአብሔርን ቃል ብንሰማ ነገር ግን ባናምን ሰይጣን ለሐዋን ያለውን ነገር ማድረጋችን ነው። እግዚአብሔርን ውሸታም ማለታችን ነው። እግዚአብሔር እርሱን ያላመኑትን ሰዎች ሊቀበል አይችልም። እግዚአብሔር የሚቀበለው እንደ አብርሃም እግዚአብሔር የተናገረውን ሁሉ በማመን በእርሱ የሚደገፉትን ነው።

ሠ. አብርሃም ይስሐቅን አሰረው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘፍጥረት 22:9፥ 10 አንብብ። ይስሐቅ ሊያመልጥ የሚችልበት ሁኔታ አልነበረም። እጅና እግሩን ታስሮ በመሠውያው ላይ ተጋድሞ ነበር። አብርሃምም ሊያርደው ካራ አነሣበት። አብርሃም ይስሐቅን

እንዲሠዋለት እግዚአብሔር ያዘዘውን ተግባራዊ ሊያደርገው ነው።
ይስሐቅ አንድ ጊዜ ከመሠውያው ጋር ታስሯልና ከእንግዲህ የማምለጥ
ዕድል አልነበረውም። እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ይስሐቅን
እንዲሠዋለት አንዴ አዝዞት ነበር።

እግዚአብሔር የኖኅ መርከብን በር በዘጋ ጊዜ የሆነው እንደዚሁ
ነበር። የኖኅ ቤተሰብ እንስሳቱና አእዋፍ በሙሉ በመርከቡ ውስጥ
በሚያስተማምን ሕልውና ላይ ነበሩ። እግዚአብሔርን ባለማመናቸው
ምክንያት ወደ መርከቡ ሊገቡ ያልቻሉት ሰዎች ግን ምንም ማምለጫ
አልነበራቸውም። እግዚአብሔር በሰዶምና ገሞራ ከተማዎች ላይ እሳት
በላከ ጊዜ በከተማይቱ ላሉት ሰዎች ከዚህ እሳት የማምለጫ መንገድ
አልነበረም። የሉጥ ሚስት እግዚአብሔርን ባለመታዘዝ ወደ ሰዶም
ከተማ ዞር ባለች ጊዜ ምንም ማምለጫ አልነበራትም። እግዚአብሔር
ኖኅንና ቤተሰቦቹን ከጥፋት ውኃ አዳነ። እግዚአብሔር ሉጥንና ሴት
ልጆቹን ሰዶምና ገሞራን ካጠፋው እሳት አዳነ። ስለዚህ ይስሐቅን
ከመታረድ ሊያድን የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነበር።

በኃጢአታችን ምክንያት ሊመጣብን ካለው ሞትና የዘላለም ፍርድ
ራሳችንን የምናድንበት መንገድ አለን? በጭራሽ የለም! ራሳችንን
ማዳን አንችልም። እግዚአብሔር ደግሞ ኃጢአትን ሁሉ ይቀጣል።
ከእግዚአብሔር ሊያመልጥ የሚችል ማንም የለም።

እግዚአብሔር ይስሐቅን ሊያድነው ይችላልን? የእግዚአብሔር
ቃል ቀጥሎ ምን እንደተፈጸመ ይነግረናል።

ረ. እግዚአብሔር የይስሐቅን ቦታ የሚታካ በግ አዘጋጀ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ዘፍጥረት 22:10-12 አንብብ። አዎን እግዚአብሔር ይስሐቅን
አዳነ። እግዚአብሔር አብርሃምን ይስሐቅን እንዳያርድ ነገረው።

ይስሐቅ ለመዳን የሚችለው ሌላ ለእግዚአብሔር ሊሠዋ የሚችል
መሥዋዕት በምትክነት ከተገኘ ብቻ ነበር። አብርሃም ደግሞ ይስሐቅን
የሚተካ መሥዋዕት አልነበረውም። እግዚአብሔር ግን በይስሐቅ ፈንታ

ሌላ መስዋዕት አዘጋጀለት። አብርሃም መስዋዕቱን ማቅረብ አይችልም ነበር። እግዚአብሔር በጸጋው በይስሐቅ ፈንታ የመስዋዕት በግ ሰጠ። ዘፍጥረት 22: 13 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር አንድ በግ በጫካ ውስጥ በቀንዱ ተጠልፎ እንዲያዝ አደረገ። የተያዘው በሰውነቱ ሌላ ክፍል ቢሆን ኖሮ እራሱን ለማስጣል ሲታገል ይጉዳ ነበር። ቢጉዳ ኖሮ ደግሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያለው መስዋዕት አይሆንም ነበር። እግዚአብሔር በመስዋዕትነት የሚቀበለው ጤነኛና ጠንካራ የሆነ እንስሳትን ነበር። እግዚአብሔር እርሱ ፍጹም ስለሆነ የሚቀበለው መስዋዕት ፍጹም ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባውን ቃል ኪዳን ጠበቀ። እግዚአብሔር በይስሐቅ አማካይነት ለአብርሃም ብዙ ዝርያዎችን ሰጥቷል።

አብርሃም ይስሐቅን ከመሠውያው ላይ ፈትቶ እግዚአብሔር ያዘጋጀውን በግ በምትኩ አሰረው። ይህ በግ በይስሐቅ ምትክ ተሠዋ። አብርሃም በጉን አርዶ ለእግዚአብሔር የሚሆን መስዋዕት አድርጎ አቃጠለው።

በጉ በይስሐቅ ምትክ ሞተ። በጉ የይስሐቅ ምትክ ነበር። እግዚአብሔር ይስሐቅን አዳነው። እግዚአብሔር በይስሐቅ ፈንታ በጉ እንዲሞት አደረገ።

ሰ. አብርሃም፡ እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ በእግዚአብሔር ታመነ።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 22:14-19 አንብብ። አብርሃም በይስሐቅ ፈንታ የተሠዋውን በግ እግዚአብሔር ያዘጋጀበትን ቦታ «እግዚአብሔር ያዘጋጃል» ብሎ ጠራው። እግዚአብሔር በይስሐቅ ምትክ የሚሞት በግ አዘጋጀ። በተጨማሪም አብርሃም እግዚአብሔር የሰውን ልጅ ከሰይጣን ኃይልና ከኃጢአት ቅጣት ለማዳን ነፃ አውጧል እንደሚልክ አመነ።

ጥያቄዎች

1. አብርሃም የ100 ዓመት ሣራ ደግሞ የ90 ዓመት ሰዎች ቢሆኑም እንኳ እግዚአብሔር ልጅን ሊሰጣቸው የቻለው ለምን ነበር?

ሀ. በሁሉም ስፍራ ለሚገኙ ሰዎች ሕይወት የሚሰጥ እርሱ ስለሆነ ነው።

ለ. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ስለሆነና የሚፈልገውን ማናቸውንም ነገሮች ማድረግ ስለሚችል ነው።

2. እግዚአብሔር፣ አብርሃምን ልጁን ይስሐቅን እንዲሠዋለት ሊያዘው የቻለው ለምን ነበር?

ሀ. እግዚአብሔር የነገሮች ሁሉ ፈጣሪ ስለሆነ ለፈጠራቸው ፍጥረታት ሁሉ ባለቤት ስለሆነ ነው።

ለ. ለይስሐቅ ሕይወትን የሰጠው እግዚአብሔር ስለሆነ ነው።

3. አብርሃም የታላቅ ሕዝብ አባት እንደሚሆንና ነፃ አውጧው ከእርሱ ዘር እንደሚመጣ እግዚአብሔር የገባውን ቃል ኪዳን የለወጠ መስሎት ነበር? አልመሰለውም። አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ፣ በእርሱም ተደገፈ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የገባውን የተስፋ ቃል ሊያጥፍ እንደማይችል በእግዚአብሔር ሙሉ እምነት ስለነበረው ነው።

4. አብርሃም እግዚአብሔር ምን ሊያደርግ ይችላል ብሎ አሰበ? አብርሃም በታዘዘው መሠረት ይስሐቅን ቢሠዋውም እንኳ እግዚአብሔር ከሞት ሊያስነሣው እንደሚችል አስቦ ነበር።

5. አብርሃም፣ ይስሐቅን መሠውያ ላይ ካሰረው በኋላ ይስሐቅ ራሱን ከሞት ሊያድን የሚችልበት መንገድ ነበረውን? አልነበረውም። ይስሐቅ ራሱን ከሞት ለማዳን አይችልም ነበር።
6. በኃጢአታችሁ ምክንያት ከሚገባችሁ ደመወዝ ማለትም ከሞትና ከዘላለም ቅጣት ራሳችሁን የምታድኑበት መንገድ አለን? የለም። ማንም ሰው ራሱን ከእግዚአብሔር ቅጣት ማዳን አይችልም። ማንም ከእግዚአብሔር ለማምለጥ አይችልም።
7. ለአብርሃም በመናገር ይስሐቅን ከሞት ያዳነው ማን ነው? እግዚአብሔር ነው።
8. ከእግዚአብሔር በቀር ይስሐቅን ከሞት ሊያድን የሚችል ነበርን? በጭራሽ አልነበረም።
9. የይስሐቅን ስፍራ እንዲወስድ የመሥዋዕት በግ ያዘጋጀ ማን ነው? እግዚአብሔር ነው።
10. በጫካው ውስጥ የነበረው በግ በቀንዱ የተያዘው ለምን ነበር? እግዚአብሔር ፍጹም ስለሆነ የሚቀበለው ጠንካራና ጤነኛ የሆነ መሥዋዕት ብቻ ስለነበር ነው።
11. እግዚአብሔር በጉን አዘጋጅቶ የሰጠበትን ስፍራ አብርሃም «እግዚአብሔር ያዘጋጃል» በማለት የጠራው ለምን ነበር? አብርሃም እግዚአብሔር ይስሐቅን ለማዳን በግ እንዳዘጋጀ አንድ ቀን የሰው ልጆችን ከሰይጣን ኃይልና ከዘላለም ቅጣት የሚያድን ነፃ አውጧል እንደሚልክ በማመኑ ነው።

ትምህርት 23

የትምህርት ክፍል፡- ዘፍጥረት 24:67፤ 25:20-34፤
27:41-44፤ 28:10-15፤ 29:1፤ 31:13፤ 32:28

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር ያዕቆብን ሲመርጥ ዔሳውን ግን ሳይመርጥ ቀረ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. ይስሐቅ ርብቃን አገባ (25:20)።

ለ. እግዚአብሔር፥ ስለ ያዕቆብና ስለ ዔሳው ሁሉን ነገር ከመወለዳቸው በፊት ያውቅ ነበር። (25:21-23)

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ሐ. ዔሳውና ያዕቆብ ተወለዱ (25:24-26)።

መ. ዔሳው የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች አላመነም ወይም ዋጋ አልሰጣቸውም (25:27)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. ያዕቆብ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች አጥብቆ ወደደ፥ አመነባቸውም (25:27-34)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ረ. ዔሳው ያዕቆብን ለመግደል አቀደ (27:4)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰ. ያዕቆብ ወደ አብርሃምና ርብቃ ትውልድ አገር ተመለሰ (27:42-44፤ 28:10)።

ሸ. የያዕቆብ ሕልም (28:11፥ 12)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ቀ. እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለይስሐቅ የሰጣቸውን የተስፋ ቃላት ለያዕቆብ አስተላለፈ (28: 13-15፤ 29: 1)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

በ. እግዚአብሔር፤ ለያዕቆብ ወደ አገሩ እንዲመለስ ነገረው (31: 13፤ 32: 28)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

የትምህርት 22 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

መምህር ሆይ፡- በእያንዳንዱ ትምህርት ውስጥ ከሁሉ የላቀው አስፈላጊ ነገር የመሠረታዊው እምነት ትምህርት ዋና አሳብ መሆኑን አትርሳ። ዝም ብለህ ታሪክ ብቻ አታስተምር። እያንዳንዱን ዋና አሳብ ትምህርቱ በቀረበበት መንገድ ልብ ብለህ አጢነው፤ ደግሞም ጉልቶ የተገለጠውን መሠረታዊ የእምነት ትምህርት አትኩሮት ሰጠው።

ሀ. ይስሐቅ ርብቃን አገባ።

ሣራ አርጅታ ሞተች።

ይስሐቅ በእናቱ ሞት እጅግ አዘነ። አባቱ ሚስት ባገኘለትና በዳረው ጊዜ ግን ከእናቱ ሞት ተጽናና (ዘፍጥረት 24: 67፤ 25: 20)።

የይስሐቅ ሚስት ርብቃ የተወለደችው እግዚአብሔር አብርሃምን ወደ ከነዓን ሳይመራው በፊት ይኖርበት በነበረው አገር ነበር።

መምህር ሆይ፡- በካርታ ላይ መስጴጦምያን አሳያቸው። አብራሃምም ደግሞ ሞተ።

ለ. እግዚአብሔር ስለ ያዕቆብና ስለ ዔሳው ሁሉን ነገር ከመወለዳቸው በፊት ያውቅ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘፍጥረት 25:21-23 አንብብ። እግዚአብሔር ያዕቆብና ዔሳውምን ዓይነት ሰዎች ሆነው እንደሚያድጉ ገና ከመወለዳቸው በፊት ያውቅ ነበር።

እግዚአብሔር ገና በእናታችን ማሳፀን ሳለን ሁሉ ነገራችንን ያውቃል፤ ከእርሱ የተሰወረ ነገር የለም።

ሐ. ዔሳውና ያዕቆብ ተወለዱ።

ዘፍጥረት 25:24-26 አንብብ።

መ. ዔሳው የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች አላመነም ወይም ዋጋ አልሰጣቸውም።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 25:27። ዔሳው ታዋቂ አዳኝ ነበር። የዱር እንስሳትን ባሉበት ቦታ በማጥመድና በመግደል ጊዜውን ያሳልፍ ነበር።

ስለ ነፃ አውጪው አዳኝ የተነገሩት ተስፋዎች የይስሐቅ የበኩር ልጅ ለሆነው ለዔሳው መተላለፍ ነበረባቸው። ነፃ አውጪው ከዘሮቹ አንዱ እንደሚሆን ይታወቅ ነበር። ዔሳው ግን በእግዚአብሔር የተስፋ ቃሎች አላመነም ነበር። እንደ አብርሃምና ይስሐቅ በእግዚአብሔር ሊታመን ሲገባው ሳያደርገው ቀረ። ዔሳው እንደ ቃየን ነበር። ኃጢአተኛ መሆኑንና በእግዚአብሔር ተቀባይነትን ማግኘት እንደሚያሻው እንደሆነ አልተመለከተም ነበር። የራሱን መንገድ ብቻ በመሄድ ለዚህ ዓለም ነገሮች ብቻ ይኖር ነበር። እግዚአብሔር ሊሰጠውና ሊያስተምረው ከሚፈልገው ነገር ይልቅ እነዚህ ነገሮች በሕይወቱ የበለጠ ዋጋ ነበራቸው።

እናንተስ? እንደ ቃየንና ዔሳው ናችሁ ወይስ እንደ ያዕቆብ?

መምህር ሆይ፡- እንደነዚህ ዓይነት ቀጥተኛ ጥያቄዎችን ስትጠይቃቸው መልስ ይሰጡህ ዘንድ ጊዜ አትስጣቸው። ውስጣዊ አሳባቸውን በጉባኤ እንዲናገሩ አታስገድዳቸው። ጌታ በልባቸው ያለውን እውነት ወደ ትክክለኛ ራስን መውቀስና እምነት ለማምጣት እንዲጠቀምበት ብቻ ፍቃድ።

ሠ. ያዕቆብ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች አጥብቆ ወደደ፥ አመነባቸውም።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 25:27 አንብብ። ያዕቆብ፥ እንደ አብርሃምና ይስሐቅ ያለ ሰው ነበር። በድንኳኑ በጸጥታ የሚኖር ሰው ነበር። ያዕቆብ በጎችንና ከብቶችን ይጠብቅ ነበር።

ያዕቆብ የእምነት ሰው ነበር። ኃጢአተኛ እንደሆነና እግዚአብሔር ነፃ አውጪ ሊልክለት እንደሚያስፈልገው ተቀብሎ ነበር። በእግዚአብሔር የተስፋ ቃሎች ላይ ከፍተኛ እምነት የነበረውና የእግዚአብሔርን ምሕረትና እንክብካቤ የሚፈልግ ሰው ነበር።

ዘፍጥረት 25:28-34 አንብብ። በዒሳው ሕይወት ውስጥ የተፈጸመው ይህ አጋጣሚ የዒሳው ከፍተኛ ፍላጎት ለዚህ ዓለምና ለዕለት መኖር እንደሆነ አሳይቷል። ዒሳው የበኩር ልጅ ስለነበር ከአባቱ እጥፍ ርስት በውርስ ሊያገኝ መብቱ ነበር። አባቱ ሲሞት የቤተሰቡ ራስ ወይም መሪ የመሆን መብት ነበረው። የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ኪዳኖች የሚጠብቅ ከእግዚአብሔር የሆነውን ነፃ አውጪ ለማግኘት የሚቀጥለው ሰው እርሱ ነበር። ዒሳው ግን በአንድ ጊዜ ይህን ሁሉ ለአንድ ሰሐን ምግብ ብሎ ለወጠ።

ዒሳው እንደ ቃየን ዓይነት ሰው ስለነበር ከእግዚአብሔር ይልቅ ሰይጣንን ተከተለ። እርሱ የማያምንና ሥነ-ምግባር የጎደለው፥ ብልሹ ሰው ነበር።

መምህር ሆይ፡- ዕብራውያን 12:16ን ልብ በል።

እናንተስ ከእግዚአብሔር እውነት ዞር በማለት እንደ ቃየንና እንደ ዒሳው የራሳችሁን መንገድ እየተከተላችሁ ነውን? ወይስ እንደ አቤል፥ ሄኖክ፥ ኖሳ፥ አብርሃም፥ ይስሐቅና ያዕቆብ ኃጢአተኝነታችሁን በመቀበል እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚሰጥ ታምናላችሁ?

ረ. ዒሳው ያዕቆብን ለመግደል አቀደ።

ያዕቆብ፥ አባቱ ይስሐቅ ስአብርሃም የወረሳቸውን የተስፋ ቃሎች ለመውረስ ፈለገ። በዚህ ምክንያት ያዕቆብ የነፃ አውጪው ቀደምት አባት ሆነ። እግዚአብሔር፥ ያዕቆብና ዔሳው ገና ከመወለዳቸው በፊት ይህ መብት ለያዕቆብ እንዲሰጥ ወስኖ ነበር። በመጨረሻ፥ እግዚአብሔር እንዳቀደው ያዕቆብ የብኩርና ሥልጣን ተሰጠው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዔሳው፥ ወንድሙ ያዕቆብ ይህን ሥልጣን ስለወሰደበት እጅግ ተቆጣ። በመሠረቱ ዔሳው በነፃ አውጪው የተስፋ ቃሎች ላይ ፍላጎት አልነበረውም። ነገር ግን በኩር በመሆን የሚገኘውን ሥልጣንና መብቶች ይፈልግ ነበር። ስለዚህ ዔሳው አባቱ እንደ ሞተ ያዕቆብን ለመግደል ዐቀደ። ዘፍጥረት 27:41 አንብብ።

ሰ. ያዕቆብ ወደ አብርሃምና ርብቃ ትውልድ አገር ተመለሰ።

የያዕቆብና የዔሳው እናት ርብቃ ዔሳው ያዕቆብን ለመግደል እንዳሰበ አወቀች። ስለዚህ ያዕቆብ ሸሽቶ ወደ ወንድሟ ቤት እንዲሄድ መከረችው። ዘፍጥረት 27:42-44 አንብብ።

ስለዚህ ያዕቆብ የአባትና እናቱን ቤት ትቶ ወደ መስጴጦምያ ምድር ረጅም ጉዞ ማድረግ ጀመረ። ይህ አያቱ አብርሃም የመጣበት ምድር ነበር። ዘፍጥረት 28:10 አንብብ።

ሸ. የያዕቆብ ሕልም

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ከከነዓን እስከ መስጴጦምያ ያለው ርቀት በጣም ረጅም ስለነበር ያዕቆብ እግረ መንገዱን በተራራዎች አጠገብ መተኛት ነበረበት። ዘፍጥረት 28:11 አንብብ።

አንድ ቀን ማት ያዕቆብ ተኝቶ ባለበት እግዚአብሔር ለያዕቆብ ሕልምን ሰጠው።

በዚያን ዘመን አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ለሰዎች በሕልሞች በኩል ይናገር ነበር። አሁን ግን ቃሉ የተሟላ ስለሆነ ፈቃዱን በቃሉ ውስጥ ይነግረናል።

ዘፍጥረት 28:12 አንብብ። በዚህ ሕልም አማካይነት እግዚአብሔር ለያዕቆብ ያሳየው የሚመጣው ነፃ አውጪ እግዚአብሔርንና ሰውን የሚያገናኝ መሰላል እንደሚሆን ነው።

በውጪ አገር አንዳንድ ቤቶች ከመሬት ከፍ ብለው የተሠሩ ስለሆነ ያለመሰላል መውጣት አይቻልም። እነዚህ ሰዎች ቤታቸውን ትተው ወደ ዓሣ ማጥመድ ሲሄዱ ውሾች ምግባቸውን እንዳይሰርቁባቸው መሰላሉን ወደ መሬት አውርደው ይሄዳሉ። መሰላሉ ወደ ላይኛው ፎቅ ከፍላቸው የሚወጡበት ነው። ያለመሰላሉ በስተቀር ወደ ቤቶቻቸው መግቢያ መንገድ የለም።

ይህ የሚያሳታውሰን በመጀመሪያ አዳምና ሔዋን ከእግዚአብሔር ጋር በአንድነት እንደነበሩ ነው። እግዚአብሔር ከአዳምና ሔዋን ጋር ይራመድ ነበር። ከእግዚአብሔር ጋር ወዳጅ ነበሩ። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በጣሱ ጊዜ እነርሱና ልጆቻቸው በሙሉ እናንተና እኛን ጨምሮ ከእግዚአብሔር ተለየን፤ ወደ እግዚአብሔር የመድረሻው መንገድ ወይም መሰላል ተወገደ። ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ሊመለሱ የሚችሉበትና ኅብረት ማድረግ የሚችሉበትን መንገድ እግዚአብሔር ራሱ ካዘጋጀ በቀር ሌላ መንገድ ሊኖር አይችልም ነበር። እግዚአብሔር ግን ሰይጣንን በመደምሰስ ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር የሚያስታርቅ ነፃ አውጪ እንደሚልክ ተስፋን ሰጠ። ይህ ነፃ አውጪ ያዕቆብ ያየው ምድርና ሰማይን የሚያገናኘው ዓይነት መሰላል ነበር። በዚህ ነፃ አውጪ አማካይነት ሰዎች እንደገና ከእግዚአብሔር ጋር የሚሆኑበትና ከእርሱ ጋር አንድነት የሚፈጥሩበት ሁኔታ ተመቻችቷል።

መምህር ሆይ፡- ዮሐንስ 1:51 ተመልከት።

እግዚአብሔር ያዕቆብን በዚህ ሕልም አማካኝነት ሊያስተምረው የፈለገው ነገር ምን እንደሆነ እንድትረዱ የሚያግዝ አንድ ታሪክ እነግራችኋለሁ።

ሁለት ጓደኞች አንድ የጋራ ጠላት ነበራቸው። ይህ የጋራ ጠላታቸው በጓደኝነታቸው ይቀና ነበር። ስለዚህ ግንኙነታቸውን ለመደምሰስ ወስኖ ነበር።

ይህንን ለማድረግ ወደ አንደኛው ሰው ይሄድና ጓደኛው በእርሱ ላይ ከፋ ሜራ እያሄረበት መሆኑን ነገረው። ስለ ጓደኛው የሚነግረው ነገር ሁሉ እውነት እንደሆነ አምኖ እንዲቀበል ለማድረግ ጥረት አደረገ። ሰውዬውም ይህ ጠላት የነገረውን አመነና ከቀድሞ ጓደኛው ጋር የነበረውን ወዳጅነት አቋረጠ። ጓደኝነታቸውም ፈረሰ።

ይህ ጠላት ስለ እርሱ ውሸት የተናገረበት ሌላኛው ሰው ግን ከቀድሞ ወዳጁ ጋር የነበረውን ጓደኝነት ለማደስ ፈለገ። ስለዚህ ጠላት የከፋ ወሬ ቢያስወራበትም፣ ዳሩ ግን ከእርሱ ጋር ግንኙነቱን ያቋረጠውን የቀድሞ ወዳጁን ይወደው ስለነበር፣ ይህ መልካም ሰው ከዚያ ካኩረፈው ጓደኛው ጋር እንዲያስታርቀው ልጁን ላከበት። ሰውዬውም የተላከውን የወዳጁን ልጅ ቃል ሰማ፤ በልጁ አማካይነት ወዳጅነታቸው እንደገና ሰመረ።

እግዚአብሔር፣ ለያዕቆብ ያሳየው ይህንን ነበር። በሰይጣን ውሸትና በአዳም ያለመታዘዝ ሰዎች ሁሉ ከእግዚአብሔር ቢለዩም እንኳ እግዚአብሔርና ሰው የሚታረቁበትንና እንደገና አንድነታቸውን የሚመሠርቱበትን መንገድ የሚያበጅ ነፃ አውጧል እንደሚልክ እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ገባ።

መምህር ሆይ፡- ከላይ በተሰጠው ዓይነት መግለጫ ከተጠቀምክ በገለጻህ ከዚህ በላይ ገፍተህ አትሂድ። የወንጌልን ጉዳይ የጌታ ኢየሱስ ሕይወትን እስክታስተምር ድረስ አቆየው። ከምታስተምረው ቡድን ቀድሞ የሚሄድን ግለሰብ ለብቻው ለማንቃትና ለንስሐ ለማዘጋጀት ካስፈለገህ እንደዚህ ዓይነቱ መግለጫ ለተቤገርው ነፃ አውጧል ታሪክ በጣም ጥሩ መግቢያ ነው።

ቀ. እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለይስሐቅ የሰጣቸውን የተስፋ ቃሎች ለያዕቆብ አስተላለፈ።

ዋና አላብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘፍጥረት 28፡13-15 አንብብ። እግዚአብሔር ነፃ አውጧል የመላክ ዕቅዱን ይሠራበት ዘንድ ቀጠለ። እግዚአብሔር በዔድን ገነት ለመጀመሪያ ጊዜ ስለ ነፃ አውጧው ተስፋ ከሰጠ ብዙ ዓመታት ያለፉ ቢሆንና የነፃ አውጧው ቀዳሚ አባት የሆነው አብርሃም ቢሞትም

እግዚአብሔር ዕቅዱን አልረሳም። እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሚመጣው ነፃ አውጪ ከእርሱ ዝርያዎች አንዱ እንደሚሆን ነገረው። ያዕቆብም ለአያቱ ለአብርሃምና ለአባቱ ለይስሐቅ የተሰጡት ተስፋዎች ለእርሱ እንደተላለፉ እርግጠኛ ሆነ።

ዘፍጥረት 29: 1 አንብብ።

በ. እግዚአብሔር ለያዕቆብ ወደ አገሩ እንዲመለስ ነገረው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፥ ለያዕቆብ ከተናገረው ከብዙ ዓመታት በኋላ ለአብርሃም ሰጥቶት ወደነበረው ምድር እንዲመለስ እንደገና ተናገረው። ዘፍጥረት 31: 13 አንብብ።

ያዕቆብ ሁለት እህትማማችችን በማግባት የአሥራ ሁለት ልጆች አባት ሆነ።

እግዚአብሔር ያዕቆብን ጠበቀው፤ ምክንያቱም ነፃ አውጪው የሚመጣው ከእርሱ ዝርያዎች በአንዱ ስለነበረ ነው።

እግዚአብሔር፥ የያዕቆብን ስም ወደ እስራኤል ለወጠው። ዘፍጥረት 32: 28 አንብብ።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር፥ ያዕቆብና ዔሳው ከመወለዳቸው በፊት እንኳ ምን ዓይነት ሰዎች እንደሚሆኑ ያወቀው እንዴት ነው? እግዚአብሔር ስለ ሰዎች ሁሉ ስላለፈው ስለ አሁኑና ስለ ወደ ፊቱ ሁኔታዎች ሁሉን ነገር ስለሚያውቅ ነው።
2. እግዚአብሔር፥ ለአብርሃም የሰጠውን የተስፋ ቃላት ያዕቆብ እንዲወርስ የመረጠው ያዕቆብ ኃጢአተኛ ስላልነበረ ነውን? አይደለም። ያዕቆብ ኃጢአተኛ ነበር። ነገር ግን በእግዚአብሔር ስለታመነ ነው።
3. በዔሳውና በያዕቆብ መካከል የነበረው ትልቅ ልዩነት ምን ነበር? ዔሳው፥ እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠውን የነፃ አውጪ ተስፋ ዋጋ አልሰጠውም ነበር። ዔሳው ኃጢአተኛ እንደሆነና

በእግዚአብሔር ምሕረት መታመን እንዳለበት ሳይቀበል ቀረ። ዔሳው የሚኖረው ለዕለታዊና ለቁሳዊ ጥቅም ነበር። ያዕቆብ ግን ኃጢአተኛ እንደሆነ በማወቅ በእግዚአብሔር ታመነ። ያዕቆብ እግዚአብሔር ስለ ነፃ አውጪ የሰጠውን ተስፋዎች ዋጋ ሰጥቶ ፈለጋቸው።

4. እግዚአብሔር ስለ ነፃ አውጪ አዳኝ ተስፋ፥ በዔድን ገነት የሰጠውንና ለአብርሃም የገባውን ቃል ኪዳን ያልረሳው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር የማይለወጥና ሁልጊዜ የተናገረውን የማይረሳ ስለሆነ ነው።
5. ያዕቆብ፥ እግዚአብሔር በሰጠው ሕልም የተመለከተው ምን ነበር? ከምድር እስከ ሰማይ የተዘረጋ መሰላል ነበር። እግዚአብሔር ከመሰላሉ በላይ ቆሞ ነበር። የእግዚአብሔር መላእክት ይወጡና ይወርዱበት ነበር።
6. የዚህ ሕልም ትርጉም ምን ነበር? ትርጉሙ፡- የያዕቆብ ዝርያ የሆነው ነፃ አውጪ ሰማይና ምድርን እንደ መሰላል ሆኖ እንደሚያገናኝ ነው። በነፃ አውጪው አማካይነት ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር እንደገና ወደ አንድነት የሚመጡበት መንገድ እንደሚከፈት ነው።
7. እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሰጠው አዲስ ስም ማን ነበር? እስራኤል ነበር።
8. ያዕቆብ፥ በመስጴጦምያ ብዙ ዓመታት ከኖረ በኋላ እግዚአብሔር ወደ የት እንዲሄድ ነገረው? እግዚአብሔር የነገረው ለአያቱ ለአብርሃም ወደ ሰጠው ወደ ከነዓን ምድር እንዲመለስ ነበር።
9. ያዕቆብ ስንት ልጆች ነበሩት? አሥራ ሁለት።

ትምህርት 24

የትምህርት ክፍል፡ - ዘፍጥረት 37-39

አጠቃላይ ርእስ፡ - እግዚአብሔር የሴፍን መራው፥ ጠበቀውም።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡ -

ሀ. ያዕቆብ ወደ ከነዓን ተመለሰ (37: 1)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ለ. የሴፍ፥ የያዕቆብ ውድ ልጅ (37: 2÷3)።

ሐ. የየሴፍ ትላልቅ ወንድሞች የሴፍን ጠሉት (37: 4)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

መ. የየሴፍ ሕልሞች (37: 5-11)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ሠ. የሴፍ ወደ ግብፅ ተሸጠ (37: 12-35)።

ረ. የሴፍ በጲጥፋራ ቤት አገለገለ (39: 1-19)።

ሰ. የሴፍ ወደ ወጎኒ ተጣለ (39: 20-23)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

የትምህርት 23 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. ያዕቆብ ወደ ከነዓን ተመለሰ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘፍጥረት 37:1 አንብብ። እግዚአብሔር ቃል ኪዳንን በሙሉ ለያዕቆብ ጠበቀ። ያዕቆብን በሰላም ወደ አገሩ እንዲደርስ አደረገው።

መመህር ሆይ፡- የዮሴፍ ታሪክ እስራኤላውያን ወደ ግብፅ እንዴት እንደወረዱ የሚናገር አገናኝ ታሪክ ነው። የዚህ ትምህርት አብዛኛውን ክፍል ምንም ዓይነት ማብራሪያ ሳይሰጥ ታሪኩን ከመጽሐፍ ቅዱስ በጥንቃቄ በማንበብ ብቻ መረዳት ይቻላል። ነገር ግን አዳማጮችህ ታሪኩን ለመረዳታቸው እርግጠኛ ሁን፤ ለሚነሱ ጥያቄዎች ዕድል ለመስጠት እንዲያመች ረጋ በል። በካርታው ላይ ግብፅን አመልክታቸው።

ለ. ዮሴፍ፡ የያዕቆብ ውድ ልጅ።

ዘፍጥረት 37:2፤ 3 አንብብ። የዮሴፍ ወንድሞች ክፉ ነገር በሚያደርጉበት ጊዜ ዮሴፍ ለአባቱ ይነግር ነበር።

ሐ. የዮሴፍ ታላላቅ ወንድሞች ዮሴፍን ጠሉት።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 37:4 አንብብ። ዮሴፍ ወንድሞቹ ክፉ በሚያደርጉበት ጊዜ ለአባቱ ይነግር ስለነበርና አባቱ ያዕቆብ ከሁሉ አብልጦ ይወደው ስለነበር ወንድሞቹ በሙሉ ጠሉት።

ሰዎች የሚቋጡትና አንዱ ሌላውን የሚጠላው እያንዳንዱ ሰው ከእግዚአብሔር ተለይቶ የተወለደና ልቡ ክፉ ስለሆነ ነው። ቁጣ፣ ጥላቻና ብዙ ክፉ ነገሮች በልባችሁና በአእምሮአችሁ የሚፈጠሩበት ምክንያት ይህ ነው። ሁላችሁም ከእግዚአብሔር ተለይታችሁ ተወልዳችኋልና ራሳችሁን ልትለውጡ የምትችሉበት መንገድ የለም።

መ. የዮሴፍ ሕልሞች

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉ ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘፍጥረት 37:5-11 አንብብ። እግዚአብሔር በዮሴፍና በያዕቆብ ቤተሰብ ምን እንደሚሆን በትክክል ያውቅ ነበር። ዮሴፍ የወደፊት ሁኔታውን ማየት አይችልም ነበር። ሕልሞቹ እንዴት እንደሚፈጸሙ

አያውቅም ነበር። ነገር ግን የሴፍ በቤተሰቡ ላይ መሪና ገዥ እንደሚሆን እግዚአብሔር ግልጽ አደረገ።

እግዚአብሔር የወደፊቱን ነገር በሙሉ ያውቃል። የየሴፍን የወደፊት ሁኔታ እንዳወቀ የእኛንም የወደፊት ዕድል ያውቃል።

ሠ. የሴፍ ወደ ግብፅ ተሸጠ።

ዘፍጥረት 37:12-35 አንብብ።

ረ. የሴፍ በጲጥፋራ ቤት አገለገለ።

ዘፍጥረት 39:1-19 አንብብ።

ሰ. የሴፍ ወደ ወጎኒ ተጣለ።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ዘፍጥረት 39:20-23 አንብብ። የሴፍ ወንድሞቹ ቢጠሉትና የጲጥፋራ ሚስት ውሸት ብትናገርበትም እንኳ በእውነተኛው ሕያው አምላክ መደገፉን ቀጠለ። ኃጢአተኛ መሆኑንና ይቅርታ ሊያገኝ የሚችለው በእግዚአብሔር ምሕረት ብቻ መሆኑን ያውቅ ነበር። እንደ አብርሃም፣ ይስሐቅና ያዕቆብ በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃሎች ታመነ። መምህር ሆይ፡- ዕብራውያን 11:22 ተመልከት።

አንድ ሰው እግዚአብሔር የተናገረውን ካላመነ እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይችልም። ልታደርጉአቸው ከምትችሉአቸው ነገሮች ሁሉ የላቀው የእግዚአብሔርን ቃል እውነት መቀበልና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጻፋቸው ነገሮች ሁሉ ላይ መደገፍ ነው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፡ የሴፍን በእስር ቤት በተጣለ ጊዜ እንኳ አልጣለውም። እግዚአብሔር ለየሴፍ ሕይወት አስደናቂ ዕቅድ ስለነበረው ተገቢውን እንክብካቤ ያደርግለት ነበር። አሁን የሴፍ በወጎኒ ተጥሎ እያለ የቤተሰቡ መሪና ገዥ የመሆኑ ጉዳይ ፈጽሞ የማይቻል የሚመስልበት ሁኔታ ተከሰተ። ነገር ግን እግዚአብሔር አይለወጥም። እርሱ የገባቸውን ቃል ኪዳኖች ሁልጊዜ ይፈጽማል። እርሱ

አሳባቸውን እንደሚቀይሩት የገቡትን ቃል ኪዳኖች እንደሚረሱና ውሸትን እንደሚናገሩ ሰዎች አይደለም።

ጥያቄዎች

1. ለያዕቆብ ተገቢውን እንክብካቤ በማድረግ ወደ ከነዓን የመለሰው ማን ነበር? እግዚአብሔር።
2. የያዕቆብ ተወዳጅ ልጅ ማን ነበር? ዮሴፍ።
3. አባቱ ከሁሉ አብልጦ የሚወደው ልጅ ዮሴፍ ስለነበር ወንድሞቹ ምን አደረጉ? በዮሴፍ በመቅናት ጠሉት።
4. የዮሴፍ ሕልም ምን ነበር? ዘፍጥረት 37:7-9 አንብብ።
5. የእነዚህ ሕልሞች ትርጉም ምንድን ነበር? ዮሴፍ በቤተሰቦቹ ሁሉ ላይ የበላይ የመሆን ሥልጣን እንደሚያገኝ ነበር።
6. የዮሴፍን የወደፊት ጉዳይ በማወቅ ስለ ወደ ፊት ዕድሉ በሕልም ያስታወቀው ማን ነበር? እግዚአብሔር ነበር።
7. እግዚአብሔር ስለ ወደፊት ሁኔታችሁ ምን ያህሉን ያውቃል? ሁሉንም ያውቃል።
8. የዮሴፍ ታላላቅ ወንድሞች ምን አደረጉ? ዮሴፍን በባርነት ወደ ግብፅ ሸጡት።
9. ዮሴፍ በግብፅ ምን ደረሰበት? የዮሴፍ አሳዳሪ የነበረው ሰው ሚስት በሐሰት ስለወነጀለችው ወደ ወሃኒ ተጣለ።
10. ዮሴፍ በወሃኒ እያለ ማን ተገቢ እንክብካቤ አደረገለት? እግዚአብሔር።
11. እግዚአብሔር ለዮሴፍ የተጠነቀቀለት ለምን ነበር?
 - ሀ. ዮሴፍ ኃጢአተኛ ቢሆንም እንኳ በእግዚአብሔርና በምሕረቱ ስለታመነ፤
 - ለ. እግዚአብሔር ስለ ነፃ አውጪው የገባቸውን የተስፋ ቃላት ስላመነ።
 - ሐ. እግዚአብሔር ለዮሴፍ ሕይወት አስደናቂ የሆነ ዕቅድ ስለነበረው ነው።

ትምህርት 25

የትምህርት ክፍል፡- ዘፍጥረት 41:1-8፤ 14-16፤ 25-49፤
42:1-20፤ 43:1-5፤ 11-17፤ 45:1-11፤ 25-28፤
46:5-7

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር የሴፍን ከፍ አደረገው እስራኤልንም
ወደ ግብፅ ወሰደ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. የፈርዖን ሕልሞች (41:1-8)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

ለ. የሴፍ የፈርዖንን ሕልሞች ተረጉመ (41:14-16፤
25-37)።

. ሰው ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሐ. የሴፍ ከፈርዖን ቀጥሎ ያለው የሥልጣን ስፍራ ተሰጠው
(41:38-49)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

መ. የሴፍ ወንድሞች ምግብ ፍለጋ ወደ ግብፅ መጡ
(42:1-20)።

ሠ. የሴፍ እውነተኛ ማንነቱን ገለጠ (43:1-5፤ 11-17፤
45:1-11)።

ረ. እስራኤል ወደ ግብፅ ወረዱ (45:25-28፤ 46:5-7)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

የትምህርት 24 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. የፈርዖን ሕልሞች።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘፍጥረት 41:1-8 አንብብ። እግዚአብሔር ባለፉት ዘመናት ለሰዎች በሕልም እንደተናገረ ሁሉ ለፈርዖንም በግብፅ ምን እንደሚፈጸም በተመሳሳይ ሁኔታ ቢገልጽለትም፤ አሁን ለእኛ የሚናገርበት የተለመደው መንገድ ግን ይህ አይደለም። ለምን? እግዚአብሔር ወደ ፊት የሚሆነውን ነገር አሁን አያውቅም ማለት ነውን? አይደለም። እርሱ ሁሉን ያውቃል። እርሱ አልተለወጠም፤ የወደፊቱን ነገር ሁሉ አሁንም ያውቃል። ታዲያ እግዚአብሔር በዚህ ዘመን ለሰዎች በሕልም የማይናገር ከሆነ ስለ ወደ ፊቱ እንድናውቀው የሚፈልገውን ነገር እንዴት ይነግረናል? እንድናውቀው የሚፈልገውን ነገር በቃሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያስተምረናል።

የግብፅ ንጉሥ የነበረው ፈርዖን እውነተኛውንና ሕያው የሆነውን አምላክ አያውቅም ነበር። ግብፃውያን! ፀሐይ፣ ጨረቃን፣ ከዋክብትን፣ እንስሳትን፣ ተሳቢ ፍጥረታትንና አባይ በመባል የሚታወቀውን የአገሪቱን ትልቅ ወንዝ ያመልኩ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ባያመልኩትም እንኳ ሳላማዎቹን ከፍጻሜ ለማድረስ ይህንን ንጉሥና አገሩን ተጠቀመበት።

እግዚአብሔር፤ እርሱን ባያመልኩም እንኳ የሰዎች ሁሉና የዓለም አገሮች በሙሉ ገዥ ነው። ዓላማዎቹን ወደ ፍጻሜ ለማምጣት እርሱ በመረጠው በማናቸውም መንገድ ይጠቀማል።

ለመሆኑ በቤታችሁ የሚገኘውን ጦር ወይም መሶብ ወይም ቅርጫት ለምን ልትጠቀሙብት እንደምትችሉና እንደማትችሉ ሌሎች ሰዎች ሊያዟችሁ ይችላሉን? አይችሉም! ሁሉንም ለምትፈልጉት ነገር ልትጠቀሙባቸው ትችላላችሁ። የሠራችኋቸው እናንተ እንደ መሆናችሁ ባለቤቶቻቸውም እናንተ ናችሁ።

እግዚአብሔር የሰዎች ሁሉ ፈጣሪ ነው። ሕይወትን የሰጠንና የሚጠብቅልን እርሱ ነው፤ የፈጠረን እርሱ ነው። ስለዚህ የእርሱ ነን። እግዚአብሔር በእኛ ላይ የሚፈልገውን ነገር ያደርጋል። ነገር ግን

እግዚአብሔር ጻድቅ ስለሆነ በሰዎች ላይ የሚያደርገው ማንኛውም ነገር ትክክል ነው።

መምህር ሆይ፡- የንጉሥን ሥልጣን ግለጽ። የግብፅ ነገሥታት ፈርዖን የሚል መጠሪያ እንደነበራቸው ንገራቸው።

ለ. የሴፍ የፈርዖንን ሕልሞች ተረጎመ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል። እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ዘፍጥረት 41:14-16፥ 25-37 አንብብ። የሴፍ የንጉሥን ሕልሞች በራሱ ለመፍታት አይችልም ነበር። ነገር ግን የሕልሞቹን ፍቺዎች እንደሚሰጠው በእግዚአብሔር ታመነ። እግዚአብሔር ለየሴፍ በአገሪቱ ሊሆን ያለውን ነገር ለንጉሡ እንዲያሳውቅ መገለጥን ሰጠው።

እግዚአብሔር በእርሱ የሚታመኑትን ፈጽሞ አይጥልም።

ሐ. የሴፍ ከፈርዖን ቀጥሎ ያለው የሥልጣን ስፍራ ተሰጠው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘፍጥረት 41:38-49 አንብብ። የሴፍ በአስቸጋሪ ልምምዶች ውስጥ ያለፈ ቢሆንም እንኳ እግዚአብሔር ነገሮችን ይቈጣጠር ነበር። ጌታ የሴፍን አልረሳውም ነበር። እግዚአብሔር በልጅነቱ ጊዜ የሰጠው ሕልሞች ተፈጻሚነት የሚያገኙበት ጊዜ አሁን ደረሰ።

እግዚአብሔር ሁልጊዜ ያቀደውን ያደርጋል። ማንም ሊቃወመው አይችልም። ሊያደርገው ያቀደው ነገር የሚከናወንበት ጊዜ ሲደርስ የሴፍን ከወገኒ ቤት አውጥቶ ከፍተኛ ሥልጣን ሰጠው። ይህም በልጅነቱ ጊዜ እግዚአብሔር ላሳየው ሕልሞች ተፈጻሚ መሆን ማረጋገጫ ነው።

መ. የየሴፍ ወንድሞች ምግብ ፍለጋ ወደ ግብፅ ወረዱ።

ዘፍጥረት 42:1-20 አንብብ።

ሠ. የሴፍ እውነተኛ ማንነቱን ገለጠ።

ዘፍጥረት 43:1-5፥ 11-17፤ 45:1-11 አንብብ።

ረ. እስራኤል ወደ ግብፅ ወረዱ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘፍጥረት 45:25-28፤ 46:5-7 አንብብ። ከብዙ ዓመታት በፊት እግዚአብሔር ለአብርሃም ዘሮቹ ወደ ግብፅ እንደሚወርዱ ነግሮት ነበር። በርካታ መቶ ዓመታት ያለፉ ቢሆንም እግዚአብሔር ቃል የገባውን አከናወነ። እግዚአብሔር የተናገራቸው ነገሮች በሙሉ እንደ ቃሉ ይፈጸማሉ።

መምህር ሆይ፡- ዘፍጥረት 15:13 ተመልከት።

ከዚህን ጊዜ ጀምሮ የያዕቆብ ወይም የእስራኤል ዝርያዎች፣ የእስራኤል ልጆች፣ ወይም እስራኤላውያን ወይም እስራኤል በመባል ይታወቁ ጀመር።

ጥያቄዎች

1. ለዮሴፍ የፈርዖንን ሕልም እንዲፈታ ጥበብን የሰጠ ማን ነው? እግዚአብሔር።
 2. የፈርዖን ሕልም ትርጉም ምን ነበር? እግዚአብሔር ለንጉሡ፣ በአገሩ ሰባት የጥጋብ ሰባት የረሃብ ዘመን እንደሚኖር ሲያስታውቀው ነበር።
 3. እግዚአብሔር ሰዎች በማያውቁበትና በማያመልኩበትም ስፍራ እንኳ የሚፈልገውን ነገር ማድረግ ይችላልን? አዎን! እርሱ ሦስት ስለሆነ የሚፈልገውን ማድረግ ይችላል።
 4. እግዚአብሔር ለዮሴፍ በወጣትነቱ የሰጠውን ሕልም ፍች እንዴት ፈጸመለት? ጌታ የንጉሡን ሕልሞች እንዲፈታ ለዮሴፍ ጥበብን በመስጠት ከንጉሡ ቀጥሎ ያለውን ሁለተኛ ስፍራ እንዲይዝ አደረገ።
 5. ያዕቆብ ቤተሰቡን በሙሉ ወደ ግብፅ ይዞ የወረደው ለምንድን ነው?
- ሀ. ያዕቆብ ዮሴፍ በግብፅ እንዳለ በመስማቱ፤

ለ. በግብፅ ብዙ ምግብ ስለነበረ፤

ሐ. ንጉሡ፣ ያዕቆብን ወደ ግብፅ እንዲመጣና እንዲኖር ስለጋበዘው።

6. የአብርሃም፣ የይስሐቅና የያዕቆብ ዝርያዎች ግን በመባል ይታወቁ ነበር? የእስራኤል ልጆች፣ እስራኤላውያን፣ እስራኤል።

ትምህርት 26

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 1:1-22፤ 2:1-22

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር በግብፅ በባርነት የነበሩትን እስራኤላውያንን ጠበቀ።

እግዚአብሔር ሙሴን መረጠ፥ ጠበቀው፥ የሚያስፈልገውን ሁሉ ሰጠው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. የሴፍና የእርሱ ትውልድ የነበሩት ሰዎች ሁሉ በግብፅ ሞቱ (1:1-6)።

ለ. እስራኤላውያን በቁጥርና በሃብት እያደጉ ሄዱ (1:7)።

ሐ. የአዲሱ ንጉሥ የተንኮል ዕቅዶች (1:8-11)።

. ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰዎችን ይጠላል።

መ. እግዚአብሔር ለእስራኤል ተጠነቀቀ (1:12-22)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሠ. የሙሴ መወለድና የእናቱ ዕቅድ (2:1-4)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ረ. የፈርዖን ልጅ ሙሴን ልጇ አድርጋ ለማሳደግ ወስደችው (2:5-10)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሰ. ሙሴ ሙሉ ሰው በሆነበት ጊዜ (2:11-22)።

. ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰዎችን ይጠላል።

የትምህርት 25 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

ሀ. የሴፍና የእርሱ ትውልድ የነበሩት ሰዎች ሁሉ በግብፅ ሞቱ።

ዘጸአት 1:1-6 አንብብ። የራሱ ጊዜ ቢያልፍም የሴፍ፣ ወንድሞቹና ቤተሰቦቹ አባታቸው ከሞተ በኋላ እንኳ በግብፅ መኖራቸውን ቀጠሉ። እግዚአብሔር! ለአብርሃም ለይስሐቅና ለያዕቆብ ወደ ሰጣቸው ምድር አልተመለሱም። የሴፍና የእርሱ ትውልድ የነበሩት ሰዎች ሁሉ በግብፅ እንደሞቱ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል።

መምህር ሆይ፡- ወደ ካርታው አመልክት።

ለ. እስራኤላውያን በቁጥርና በሃብት እያደጉ መጡ።

ዘጸአት 1:7 አንብብ። የእስራኤል ልጆች በግብፅ መኖራቸውን ቀጠሉ፤ ቁጥራቸው በከፍተኛ ደረጃ እያደገ መጣ ሃብታቸውም እየጨመረ ሄደ። የበርካታ ላሞች ፍየሎችና በጉች ባለቤት ሆኑ። ለእንስሶቻቸው የሚሆን በቂ ግጦሽ ስለነበረና ንጉሡም ለእነርሱ መልካም ስለነበር የግብፅ ኑሮ ያስደስታቸው ነበር። ነገር ግን ብዙ ሳይቆይ ሁኔታዎች ተቀየሩ።

ሐ. የአዲሱ ንጉሥ የተንኮል ዕቅዶች።

ዋና አሳብ፡- ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰዎችን ይጠላል።

ዘጸአት 1:8-11 አንብብ። ንጉሡን በክፉ ዕቅድ እንዲመራ ያነሣሣው ማን ይመስላችኋል? እግዚአብሔርንና ሰውን የሚጠላው ኃይለኛ ክፉ መንፈስ ማን ነው? ሰይጣን የእስራኤልን ሕዝብ ለማጥፋት የፈለገው ለምን ይመስላችኋል? ሰይጣን፣ እግዚአብሔር እርሱን በመደምሰስ ሰውን ከእርሱ ኃይል ነፃ የሚያወጣ አዳኝ እንደሚልክ የሰጠውን የተስፋ ቃል ያውቅ ነበር። እንደዚሁም ይህ ነፃ አውጪ አዳኝ የሚወለደው ከእስራኤል ሕዝብ እንደሆነ እግዚአብሔር የገባውን የተስፋ ቃል ያውቅ ነበር። ደግሞም ነፃ አውጪው አዳኝ

ከአብርሃም ዘር እንደሚሆን ሰይጣን ያውቅ ነበር። ሰይጣን የእስራኤልን ሕዝብ ለማጥፋት ይፈልግ የነበረው እግዚአብሔር በዓለም ያለውን ዕቅድ ለመፈጸም የመረጠው ሕዝብ መሆኑን ያውቅ ስለነበር ነው። ሰይጣን ማንም ሰው ከእርሱ ኃይል ነፃ እንዲወጣና ከእግዚአብሔር ቅጣት እንዲድን አይፈልግም።

የሰይጣን ፍላጎት እናንተ ሁላችሁ ከእግዚአብሔር ተለይታችሁ መኖራችሁን እንድትቀጥሉና በእግዚአብሔር የቅጣት እጅ እንድትወድቁ ነው። ሁላችሁንም ስለሚጠላ የእግዚአብሔርን ቃል እንድትሰሙ አይፈልግም። ሰይጣን እስራኤልን ለማጥፋት ፈርዖንን መሣሪያ እንዳደረገ ሁሉ፣ እናንተም የእግዚአብሔርን መልእክት ሰምታችሁ እንዳታምኑ በሌሎች ሰዎች በመጠቀም ይከላከላል። ነገር ግን እግዚአብሔር ቃሉን እንድትሰሙና በሰይጣን ውሸቶች ከመጥፋት እንድትድኑ ይፈልጋል።

መ. እግዚአብሔር ለእስራኤል ተጠንቅቋል።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር ሕዝቡን እስራኤልን አልረሳም። እነሆ ይንከባከባቸው ነበር። የሰይጣንን ዕቅድ ያውቅ ነበርና እስራኤልን ጠበቀ። ዘጸአት 1:12-22 አንብብ።

መምህር ሆይ:- ይህን ክፍል በምታነብበት ጊዜ ምናልባት ግልጽ አይሆን ይሆናል ብለህ የምታስበውን የትኛውንም ክፍል አብራራ።

የእግዚአብሔር ዕቅድ ሕዝቡን ክፉ ከሆነው ንጉሡና ሰይጣን ካቀደባቸው ጥፋት መጠበቅ ብቻ ሳይሆን ከግብፅ አውጥቶ ሊሰጣቸው ወዳቀደው ምድር ይመራቸው ዘንድ ጭምር ነበር።

ሠ. የሙሴ መወለድና የእናቱ ዕቅድ።

ዋና አሳብ:- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

የጊዜ ቅደም ተከተል በሚያሳይ ሠንጠረዥ ላይ፡ «ሙሴ፡ አሮን፡ ኢያሱ» የሚሉትን ሰዎች አሳይ።

ዘጸአት 2: 1-4 አንብብ። የዚህ ሕፃን ልጅ ወላጆች በእግዚአብሔር ታመኑ። እግዚአብሔር ለልጆቻቸው ጥንቃቄ እንደሚያደርግ አመኑ።

ረ. የፈርዖን ልጅ ሙሴን ልጁ አድርጋ ለማሳደግ ወሰደችው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 2: 5-10 አንብብ። እግዚአብሔር ሙሴን ለመጠበቅ የከፋውን ንጉሥ ሴት ልጅ ተጠቀመባት።

እግዚአብሔር፡ እስራኤላውያንን ከባርነት ነፃ ለማውጣት በሙሴ ለመጠቀም ዐቅዶ ነበር። እግዚአብሔር፡ ሙሴ ዋስትና የሚያገኘው ከየትኛውም ስፍራ ይልቅ በንጉሡ ቤት እንደሆነ ያውቅ ነበር። በተጨማሪ ሙሴ ወደ ፊት ሕዝቡን ለሚመራበት ሥራው በርካታ ነገሮችን ከንጉሡ ቤት ሊማር እንደሚችል ያውቅ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር ከሰይጣን ይበልጣል። እግዚአብሔር ከማንኛውም ነገርና ከማንኛውም ሰው ይበልጣል። ያቀደውን ለመፈጸም የሚከለክለው የለም።

እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂ ነው። ልንደገፍበት እንችላለን። ለሕዝቡ ለእስራኤል ይጠነቀቅ እንደነበር ለእናንተም ይጠነቀቃል። ከሰይጣን ኃይል እንዴት እንደምታመልጡና ከእግዚአብሔር ጋር ያላችሁ ግንኙነት እንዴት እንደሚስተካከል ለማወቅ ቃሉን ሰሙ።

ሰ. ሙሴ ሙሉ ሰው በሆነበት ጊዜ

የሚቀጥለው የታሪኩ ክፍል የሚናገረው ሙሴ ሙሉ ሰው ወደመሆን በደረሰበት ጊዜ ምን እንደተፈጸመ ነው። ይህንንም የእግዚአብሔር ቃል በሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እናገኛለን። ዘጸአት 2: 11-22 አንብብ።

እስራኤላውያን በከፋው ንጉሥ ቀንበር ሥር ወድቀው ነበር። ሊያመልጡትም አይችሉም ነበር። ሙሴ ሊረዳቸው ቢሞክርም እንኳ አልተሳካለትም። ከዚህ ክፉ ንጉሥ ሊታደጋቸው የሚችል ማንም አልነበረም።

8. አንተ፥ ወይም እኔ ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው፥ ሰይጣን በእናተ ላይ በመንፈሱ አማካይነት ከሚያደርግባችሁ ቁጥጥር ነፃ ልናወጣችሁ እንችላለን? አንችልም።
9. ከሰይጣን ቁጥጥር ነፃ ሊያወጣችሁ የሚችል ብቸኛው ኃይል ማን ነው? እግዚአብሔር ነው።

ትምህርት 27

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 2:23-25፤ 3:1-20፤ 4:1-20

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር፥ ሙሴን ሕዝቡን ነፃ እንዲያወጣ ጠራው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እግዚአብሔር በባርነት ወደ ነበሩት የእስራኤል ሕዝብ ተመለከተ፥ ጩኸታቸውንም ሰማ (2:23-25)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ለ. ሙሴ የሚቃጠለውን ቁጥጭ ተመለከተ (3:1-3)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ሐ. እግዚአብሔር መልእክቱን ለሙሴ ሰጠ (3:4-12)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

መ. «እኔ ነኝ» (3:13-18)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሠ. እግዚአብሔር ንጉሡ ምን እንደሚያደርግ ያውቅ ነበር (3:19፥ 20)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉ ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ረ. እግዚአብሔር ለሙሴ ምልክቶችን ሰጠ (4:1-12)።

ሰ. እግዚአብሔር ለሙሴ ረዳት ይሆን ዘንድ አሮገጥ ሾመ (4:13-17)።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።
ሸ. ሙሴ ጌታን ታዘዘ (4: 18-20)።

የትምህርት 26 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እግዚአብሔር በባርነት ሥር ወደነበሩት የእስራኤል ሕዝብ ተመለከተ፥ ጩኸታቸውንም ሰማ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 2:23 አንብብ። እስራኤላውያን ለ400 ዓመታት በባርነት ሥር ነበሩ። እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባውን ቃል ኪዳን የሚፈጽምበትን ጊዜ ማቀድ ጀመረ። እግዚአብሔር ለአብርሃም ከገባቸው ቃል ኪዳኖች አንዱ፥ ለ400 ዓመታት በግብፅ በባርነት ቢቆዩም እንኳ በአራተኛው ትውልድ ነፃ እንደሚያወጣቸው ነበር፤ ዘፍጥረት 15:13-16 አንብብ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እስራኤላውያን፥ ከግብፅ ነፃ ልንወጣ የምንችልበት ጊዜ ይመጣ ይሆንን? ከሚል የሐዘን ጥርጣሬ ላይ ሳይወድቁ አልቀሩም። ነገር ግን እግዚአብሔር ለእርዳታ ያሰሙትን ጩኸት ሰማ። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ይወዳቸው ስለነበር አዘነላቸው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ዘጸአት 2:24፥ 25 አንብብ። እግዚአብሔር፤ ለአብርሃም፥ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት የገባቸውን ቃል ኪዳኖች አልዘነጋም።

እግዚአብሔርን በዓይኖቻችን ልናየው ስለማንችልና፥ በጀርዎቻችን ልናደምጠው ስለማንችል የተስፋ ቃሎቹን የረሳ የሚመስልበት ጊዜ አለ። ብዙ ዓመታት ሲያልፉ ምንም ነገር የማያደርግ ቢመስልም እንኳ እርሱ ፈጽሞ አይዘነጋም። እግዚአብሔር ቸኩሎ አያውቅም። በጊዜው፥ ያቀደውንና ቃል የገባውን በሙሉ ይፈጽማል። ጀምሮ የሚያቋርጠው ምንም ነገር የለም።

ለ. ሙሴ የሚቃጠለውን ቁጥቋጦ ተመለከተ

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

ዘጸአት 3፡1-3 አንብብ። ይህ ቁጥቋጦ ተራ ቁጥቋጦ ነበር። ጨርሶ ያልተለመደው ግን ቁጥቋጦው እየነደደ ተቃጥሎ አለማለቁ ነበር። እግዚአብሔር በቁጥቋጦ ውስጥ ስለነበር የቁጥቋጦው እሳት ቁጥቋጦውን ሊያቃጥለው አልቻለም።

እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው። እግዚአብሔር ሊያደርገው የሚችለውን ነገር ማንም ሊያደርገው አይችልም።

የሚነድደው ቁጥቋጦ ለሙሴ ሕዝቡ እስራኤል የነበሩበትን አስጨናቂ ሁኔታዎች የሚያሳይ ነበር። እንደሚነደው ቁጥቋጦ ሁሉ እስራኤላውያንም ሙሉ በሙሉ ሊጠፉ በሚችሉበት አደገኛ ሁኔታ ውስጥ ነበሩ። እግዚአብሔር በቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ ቁጥቋጦው ተቃጥሎ እንዳያልቅ እንደተከላከለ፣ የአብርሃም ዘር ከነበሩት ከእስራኤላውያንም ጋር ነበር። እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር ስለነበር ሰይጣንና ፈርዖን ሊያጠፏቸው (ሊያቃጥሏቸው) አልቻሉም።

ሐ. እግዚአብሔር መልእክቱን ለሙሴ ሰጠ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ዘጸአት 3፡4 አንብብ። ሙሴ፣ እግዚአብሔር ከእሳቱ መካከል እስኪናገረው ድረስ በቁጥቋጦው ውስጥ መኖሩን አላወቀም ነበር።

እግዚአብሔር የሙሴን ቋንቋ ያውቅ ነበር። ሙሴ የሚናገረው አማርኛ አልነበረም።

እግዚአብሔር የማያውቀው ቋንቋ የለም። እግዚአብሔር ሁሉንም ቋንቋዎች እንደማወቁ ሁሉ የእናንተንም ቋንቋ ያውቃል። እግዚአብሔር፣ የምታስቡትንና የምትናገሩትን ሁሉ ያውቃል፣ ያዳምጣል። በሹከሹከታ የተነገረውን እንኳ ቢሆን እግዚአብሔር ይሰማል፣ ይረዳልም።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው።

ዘጸአት 3:5፥ 6 አንብብ። እግዚአብሔር፥ ሙሴን ለፍጹሙና ለታላቁ ፈጣሪ ያለውን አክብሮት ጫማውን በማውለቅ እንዲያሳይ ነገረው። በባዶ እግር መሆን የትሕትናና ራስን የማስገዛት ምልክት ነው። በዚያን ጊዜ ባሪያዎች የሚሄዱት በባዶ እግራቸው ነበር።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር ፈቃዱን እንዲያደርግ የወደደውን ይመርጣል። ዕቅዶቹን ለመፈጸም ጊዜው በሚደርስበት ወቅት የሚከለክለው የለም።

እግዚአብሔር፥ ለሙሴ እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት ነፃ በማውጣት ለአብርሃም ወደ ሰጠው ምድር እንዲመራቸው እንደ መረጠው ነገረው፤ ዘጸአት 3:7-1 አንብብ።

ሙሴ፥ ቀደም ብሎ ሕዝቡን ለመርዳት ያደረገው ጥረት እንዳልተሳካ ስለተመለከተ በራሱ ኃይል ንጉሡን ለመጋፈጥና እስራኤልን ከባርነት ነፃ ለማውጣት እንደማይችል ተረድቶ ነበር፤ ዘጸአት 3:11 አንብብ።

እግዚአብሔር፥ ለሙሴ ከእርሱ ጋር እንደሚሆን ነገረውና ምልክትን ሰጠው። የሚቃጠለውን ቁጥቋጦ ፊት ለፊት ወደ አየበት ወደዚህ ተራራ መልሶ እንደሚያመጣው እግዚአብሔር ለሙሴ ቃል ኪዳን ገባለት። ይህ ተራራ የሲና ተራራ ወይም የኮሬብ ተራራ በመባል ይታወቅ ነበር፤ ዘጸአት 3:12 አንብብ።

መ. «እኔ ነኝ»

መምህር ሆይ፡- የአዳማጮችህ ሰሞች ትርጉም ያላቸው ከሆነ ለሚቀጥሉት ቁጥሮች መግለጫና መግቢያ አድርገህ ተጠቀምባቸው።

ዘጸአት 3:13 አንብብ። ሙሴ አሁንም አልረካም ነበር። ከዚህ ቀደም የእስራኤልን ሕዝብ ሊረዳ በሞከረ ጊዜ ያልተቀበለው ሕዝቡ ራሱ ነበር። አሁንም ወደ እነርሱ ተመልሶ የአብርሃም፥ የይስሐቅና የያዕቆብ አምላክ እግዚአብሔር ከባርነት ነፃ እንዳወጣችሁ ልኮኛል ቢላቸው ያምኑ ወይም አያምኑ እንደሆነ እርግጠኛ አልነበረም።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 3: 14 አንብብ። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በተጻፈበት ወቅት ሰዎች ሁሉ ትርጉም ነበራቸው። የአንድ ሰው ስም በአንዳንድ ግላዊ ባሕርያት ወይም ብቃቶች ላይ ያተኩር ነበር። ለምሳሌ፡- የሙሴ ስም ትርጉም (መውጣት) ማለት ነበር። ምክንያቱም የንጉሡ ልጅ ባገኘችው ጊዜ ከውኃ ውስጥ ወጥቷልና።

ነገር ግን እግዚአብሔር ለራሱ አንድ ወይም ሁለት ሰዎች ብቻ እንዴት ሊሰጥ ይችላል? እግዚአብሔር፣ እጅግ ታላቅ ስለሆነ ይህ የማይቻል ነበር። እርሱ ኃያል ፈጣሪ፣ ሁሉን የሚያይ፣ ሁሉን የሚያውቅ፣ ሁሉን ቻይ፣ ታማኝና የማይለወጥ፣ ኃያል ፈራጅና ከፋውን ሁሉ የሚበቀል፣ አፍቃሪ፣ ደግና ጸጋ የተሞላ ፈጣሪ ነው። እርሱ በእነዚህ ሁሉና ደግሞም በሌሎች ተጨማሪ አባባሎች (ሰዎች) የሚገለጥ ነው።

እስራኤላውያን፣ ስለ እርሱ ሁሉን ነገር ያውቁ ዘንድ እግዚአብሔር ለራሱ ሊሰጠው የሚችል አንድ ስም ሊኖር ይችላልን? አይኖርም፤ ስለዚህ እግዚአብሔር፣ ለሙሴ እስራኤላውያንን የላከኝ «እኔ ነኝ» በላቸው አለው።

ይህ «እኔ ነኝ» የሚል ስም ሙሉ ለሙሉ ልንረዳው የማንችለው በርካታ ነገሮች አጠቃሎ ይዟል። እግዚአብሔር በእራሱ ሕልውና የሚኖር ነው ማለት ነው። «በመጀመሪያ እግዚአብሔር ...» የሚለውን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን የመጀመሪያ ቃል ታስታውሳላችሁን? እግዚአብሔር በመጀመሪያ ነበር። እርሱ መጀመሪያ አልነበረውም፣ መጨረሻ ሊኖረው አይችልም። በማንም ላይ ጥገኛ አልነበረም፣ ወደ ፊትም አይሆንም። ሁሉን ነገር ስለ ፈጠረ ለሁሉ ነገርና ለሁሉም ሰው ሕይወትን ሰጥቷል። ሁሉም ለሚያስፈልጋቸው ነገሮች በእርሱ ላይ ጥገኛ ናቸው። በምድር፣ በዝናብ፣ በነፋሳት፣ በወንዞች፣ በጨረቃ፣ በከዋክብትና በፀሐይ ሁሉ ላይ ተቆጣጣሪ ነው። ነገሮች ሁሉ በእርሱ ቁጥጥር ሥር ናቸው። እርሱ ታላቁ «እኔ ነኝ» ስለሆነ ከሁሉም የላቀ ነው።

«እኔ ነኝ» የተባለው ጌታ ሕዝቡን ነፃ ሊያወጣ እስከ ወሰነ ድረስ፤ ፈርዖንና፤ ግብፃውያን፤ እንደዚሁም ሰይጣንም እንኳ ጭምር የእግዚአብሔርን ሕዝብ ይዘው ለማስቀረት አይችሉም ነበር።

ዘጸአት 3: 15-18 አንብብ።

ሠ. እግዚአብሔር ፈርዖን ምን እንደሚያደርግ ያውቅ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው። ዘጸአት 3: 19-20 አንብብ።
እግዚአብሔር የግብፁ ንጉሥ ምን ምላሽ እንደሚሰጥ ጠንቅቆ ያውቅ ነበር።

እግዚአብሔር አስተሳሰባችንን፤ ቃላቶችንና ተግባራችንን ከማሰባችን ወይም ከማድረጋችን በፊት ያውቃቸዋል። ከመወለዳችን አንሥቶ እስከ ዕለተ ሞታችን ድረስ የምናደርገውን ነገር ሁሉ ያውቃል። ከሞት በኋላ ያለውን ዕድላችንን እንኳ ያውቃል።

ረ. እግዚአብሔር ለሙሴ ምልክቶችን ሰጠ።

ዘጸአት 4: 1 አንብብ። ሙሴ በግብፅ በነበረ ጊዜ ሕዝቡን ሊረዳ ሞክሮ እንዴት እንዳልተቀበሉት አስታወሰ። አሁንም የአብርሃም፤ የይስሐቅና የያዕቆብ አምላክ መሪያቸውና ከባርነት ነፃ የሚያወጣቸው እንዲሆን ወደ እነርሱ እንደላከው ቢነግራቸውም እንደማያምኑት ሰጋ። ስለዚህ በእግዚአብሔር እንደተላከ ሕዝቡ እንዲያውቅ በሕዝቡ ፊት የሚያሳያቸውን ተአምራዊ ምልክቶች እግዚአብሔር ለሙሴ ሰጠው። ዘጸአት 4: 2-9 አንብብ። ነገር ግን ሙሴ ወደ ግብፅ ለመመለስ አሁንም ፈርቶ ነበርና ስለዚህ ሌላ ሰበብ ለማቅረብ ሞከረ። ዘጸአት 4: 10 አንብብ።

እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጠውን መልስ ስሙ፤ ዘጸአት 4: 11፤ 12 አንብብ።

ነገሮች ሁሉ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር ናቸው። እርሱ ታላቁ ፈጣሪ ነው። ስለዚህ በምድር ሁሉ ላይ ንጉሥ ነው። ሰዎች ሁሉ እናንተን ጨምሮ በእርሱ ተፈጥራችኋል።

ሰ. እግዚአብሔር ለሙሴ ረዳት ይሆን ዘንድ አሮንን ሾመ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ሙሴ አንድ ተጨማሪ አሳብ ነበረው። ከእርሱ የተሻለ ሰው እንዲልክ ለእግዚአብሔር ነገረው፤ ዘጸአት 4፡13 አንብብ።

ሙሴ ክርክሩን ባለማቋረጡ እግዚአብሔር ተቆጣ፤ ነገር ግን እንዲረዳው ታላቅ ወንድሙ አርንን እንደሚሾምለት ቃል ገባለት። ዘጸአት 4፡14-17 አንብብ።

ሸ. ሙሴ ጌታን ታዘዘ።

ዘጸአት 4፡18 አንብብ። እግዚአብሔር፣ ለሙሴ ከዚህ ቀደም ሊጉዱት የሚፈልጉት ንጉሡና ሌሎች ጭምር አሁን እንደሞቱ አረጋገጠለት። ይህን ዜና ሙሴ ወደ ግብፅ ለመሄድ በሚዘጋጅበት በዚህ በመጨረሻ ጊዜ መስማቱ በጣም እንደረዳው የማያጠራጥር ነበር። ዘጸአት 4፡19፣ 20 አንብብ።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከባርነት ለማዳን የወሰነው ለምን ነበር?

ሀ. እግዚአብሔር መከራቸውን ስለተመለከተና ጩኸታቸውን ስለሰማ ነበር።

ለ. እግዚአብሔር ስለወደዳቸውና ፍቅሩንና ምሕረቱን ሊገልጥላቸው ስላቀደ ነበር።

ሐ. እግዚአብሔር አብርሃምን ዘሩን ታላቅ ሕዝብ እንደሚያደርግና በእርሱ ዘር በኩል ነፃ አውጪው ወደ ዓለም እንደሚመጣ ቃል ስለገባለት ነበር።

2. ሙሴ የተመለከተው ቁጥቋጦ እየነደደ ያልተቃጠለው ለምን ነበር? ሁሉን ቻዩ አምላክ በውስጡ ስለነበር ነው።

3. በሚቃጠለው የእሳት ቁጥቋጦ የተመሰለው ማን ነበር? እስራኤላውያን ነበሩ። መከራን እየተቀበሉ ነበር። ሰይጣንና ንጉሡ ሊያጠፏቸው ፈልገው ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ስለነበርና ይጠብቃቸው ስለነበር አልጠፉም።

4. «እኔ ነኝ» የሚለው የእግዚአብሔር ስም ትርጉም ምንድን ነው? እግዚአብሔር ሕልውናውን በራሱ ያገኘና ራሱን ችሎ የሚኖር ማለት ነው። ለሕልውናው ማንም ወይም ምንም አያስፈልገውም። እርሱ ከነገሮች ሁሉ ጅማሬ በፊት ነበር። የነገሮች ሁሉ ፈጣሪ ስለነበር ነገሮች ሁሉ በእርሱ ኃይል ሥር ናቸው። እርሱ ከሁሉ ነገሮች ተነጥሎ ራሱን ችሎ የሚኖር ነው።
5. እግዚአብሔር፥ ሙሴን ለግብፁ ንጉሥ ሕዝቡን እንዲለቅ እንዳዘዘው እንዲነግረው ባደረገ ጊዜ፥ ሕዝቡን ወዲያውኑ ይለቃል ብሎ አስቦ ነበርን? አልነበረም። ንጉሡ ሕዝቡን መልቀቅ ግድ እስከሚሆንበት ጊዜ ድረስ እንደማይለቅ ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂ ነው።
6. እግዚአብሔር፥ ሙሴን እንደላከው ሕዝቡ ያውቅ ዘንድ ምን ምልክቶች ሰጠው?
 - ሀ. ሙሴ በትሩን ወደ መሬት በጣለ ጊዜ በትሩ እባብ ሆነች! የእባቡን ጭራ በሚይዝበት ጊዜ ደግሞ ተመልሳ በትር ሆነች።
 - ለ. እጁን ወደ ብብቱ ከቶ በሚያወጣበት ጊዜ በለምጽ እንዳልተሸፈነ ሁሉ መልሶ ወደ ብብቱ ከቶ ሲያወጣው ደግሞ እንደመጀመሪያው ንጹሕ እጅ ሆነ።
7. ከሙሴ ጋር በመሆን ሙሴን ወክሎ እንዲናገር እግዚአብሔር የላከው ማንን ነበር? የሙሴን ወንድም አርንን ነበር።

ትምህርት 28

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 4:27-31፤ 5:1÷ 2፤ 6:1-8፤
7:4÷ 5÷ 20÷ 21፤ 8:5÷ 6÷ 16÷ 17÷ 24፤ 9:6÷ 7÷
10÷ 23-26፤ 10:13-15÷ 21-23÷ 28÷ 29

አጠቃላይ ርእስ፡- ሙሴና አሮን ፈርዖንን ገጠሙ። ፈርዖን
አልታዘዝም አለ። እግዚአብሔር በግብፅ ላይ መቅሠፍት ላከ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እግዚአብሔር፥ አሮንን ሙሴን እንዲረዳው ላከው (4:27÷
8)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ለ. እስራኤል፥ እግዚአብሔር ሙሴን እንደላከው አመኑ
(4:29-31)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማለገጥና ለመዳን እምነት
ያስፈልገዋል።

ሐ. ፈርዖን፥ እግዚአብሔር በሙሴና በአሮን በኩል የሰጠውን
ትእዛዝ አልቀበልም አለ (5:1-2)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

መ. በፈርዖን ዓመፅ፥ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን
አምላካቸው መሆኑን የማሳየት ዓላማ ነበረው (6:1-8)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሠ. በፈርዖን ዓመፅ፥ እግዚአብሔር እውነተኛና ሕያው አምላክ
እርሱ ብቻ እንደሆነ ለግብፃውያን የማሳየት ዓላማ ነበረው
(7:4-5)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።